

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

PĂSTORII SUFLETEȘTI

Dumnezeiescul Mântuitor pentru ca să săvârșească opera cea mare — când a sosit plinirea vremii — vine pe pământ, la trup omenesc și îndeplinește trei activități: de profet, preot și împărat. Deoarece în Vechiul Testament profetii, preoții și împărații foarte adeseori s'au numit păstori, de aceea prorocii ne prezintă pe Mântuitorul ca păstor. Hristos însuși se numește pe sine: „păstorul cel bun“, „păstorul cel mai mare.“

El întemeiază pe pământ împărăția lui Dumnezeu, adică biserica, al cărei cap este, o conduce și asemenea păstorilor veghiază. Prin aceasta îndeplinește direcția împărătească, numită și pastorală. Iisus Hristos le dă Apostolilor săi spre administrare nu numai direcția de învățător și preot, ci și cea împărătească, sau pastorală prin cuvintele: „precum m'au trimis pe mine Tatăl și eu vă trimit pe voi.“ Această direcție se perpetuiază în biserică în același spirit și ordin alui Hristos, întrucât păstorii de suflete veghiază asupra credincioșilor lor; îi susțin și întăresc întru cele bune, conducându-i la o cât mai înaltă deplinătate morală.

Direcția aceasta nu este ușoară. Păstorul de suflete ca și un pedagog bun va fi cu băgare de seamă ca sămânța aruncată să o grijească, să o aperse și să o cultive; ceea ce lipsește, să întregască; pe cel slab, să-l întărească; unde primordia amenință, să aperse; unde este lipsă de ajutor, să ajute. În toată vremea și în tot locul, în case și pe câmp, la ocazii de bucurie, sau întristare, prin cuvinte și fapte, să fie la chemarea sa. Prin sfaturi și mângâieri, încurajări și preveniri, imitând pe Hristos, va întemeia pe pământ adevărata viață în sensul evangheliei, având totdeauna în vedere cuvintele: „*lucreează până este ziua!*“

O parte din turma lui Hristos îi aparține păstorului de su-

flete, prin urmare lui îi este încredințată mântuirea credincioșilor. Aceștia nu-s toți deopotrivă. Unii dintr'ânșii își petrec viața în căsuțe modeste, ducând greul vieții încă dela sânul mamei lor. Alții sunt în stare mai bună și nu știu, ce e lipsa. În unele case domnește frica de Dumnezeu, buna înțelegere și pacea; în altele găsim nepăsare față de cele sfinte, sudălmii, certuri ș. a.

Intrând în școală, vom găsi copii talentați, dar vor fi alții și cu mai puține facultăți spirituale. Vom găsi copii cu moravuri bune, dar vor fi și ștregari; unii harnici și cruțători, iar alții neglijenți și risipitori.

Parohia este ca și un câmp, în care unii arbori aduc fructe în abundență, dar acolo este și smochinul, care de trei ani nu aduce roadă; este ca și un pământ din care răsar flori frumoase și bine mirositoare, dar și spini și pământ. Acest pământ, trebuie lucrat!

Chemarea de a fi: „*calea, adevărul și viața*“, datoria înaltă de a fi mijlocitor între Dumnezeu și oameni, între cer și pământ, este o chemare atât de grea, încât nici una nu se poate asemăna cu dânsa. Fără îndoială, este grea viața unui corăbier, a unui luptător; ori a oricărui muncitor, dar a păstorului sufleteș este cu mult mai oboșitoare.

Dar pe lângă aceste, păstorii de suflete mai întâmpină și alte greutăți.

Mulți dintre credincioși sunt greoi la cap; chiar și după explicații repetate nu cuprind nimic; sau așa sunt cuprinși de ispite și de spiritul lumii, încât nici decum nu pot ajunge la credință tare. Conducerea oamenilor la credință și la săvârșirea de fapte bune, reclamă multă osteneală. Câtă oboseală se cere dela păstorul de suflete spre a conduce la fericirea cea veșnică pe un păcătos în agonia morții?!

Păstorul cel bun va trebui

să privegheze turma încredințată lui: „*să predice cuvântul cu timp și fără timp, să mustre, să cruțe, să îndemne cu toată știința și învățătura.*“ Dar nu poți predica fără ca plămâni cu întreg pieptul să nu se comprime prin inspirațiunea și respirațiunea aerului și fără ca să nu asuzi chiar și iarna. Mai adaugă apoi, că ai să îndeplinești și o liturghie, să mărturisești, aceasta însă nu se poate, fără ca să nu rabzi frigul iernii și zăduful zilelor de vară, care negreșit influențează asupra sănătății.

Cuvintele sf. apostol Pavel din epistola către Evrei: „*că trebuie să aveți răbdare*“ se referă și la păstorii sufletești. Eu nu înțeleg paciința aceea, ce trebuie să o aibă duhovnicul șezând mult în scaunul mărturisirii unde-și poate contrage diferite boli trupesti, care se pot agrava prin vorbirea continuă și atențiunea încordată; ci înțeleg paciința care trebuie să o aibă duhovnicul atunci, când el mărturisește din straja dimineții până în noapte, nu aude un singur cuvânt care să-i cauzeze ceva bucurie sufletească, paciința călătorilor din pustiul Saharei, care umblând zile întregi nu dau de un singur fir de iarbă, de o singură floriceică, de un singur izvor, care să le stâmpere setea, și totuși călătorească. Tânărul ușuratic, desfrânatul, ba chiar și creștinul evlavios, toți vorbesc așa ca să nu li se observe vina, atribuind toate păcatele slăbiciunii omenești, dându-ne ca din aceste să conchidem și la altele mai mari.

Un câmp de luptă cu cadavre mutilate sau cu muribunzi, la tot cazul ne prezintă un spectacol înfiorător, dar într'aceea vine învingătorul și dă ordin ca morții să se înmormânteze, iar răniții să se transporte în spitale și câmpul de luptă se eliberează de înfiorare. Pre când păstorul sufleteș din săptămâni în săptămâni, din zi în zi e silit a privi îngrozirile câmpului sufleteș de luptă, cadavrele mutilate și luptătorii răniți, care acum-acum vor să cadă, fără

„Clevetitorul nu se va întemeia pe pământ; pe omul nedrept răutatea-l va duce la peire.“

Știu că Domnul va apăra pricina săracilor și va face dreptate celui năpăstuit.

Și așa dreptii vor da slavă numelui Tău și cei nevinovați vor locui înaintea Ta.“

Ps. 139, 11—13.

ca el să fie în stare a curăți pe deplin câmpul de luptă. Și aceasta trebuie să o îndeplinească păstorii de suflete în tot timpul, dar mai ales în acest timp sfânt, al postului mare.

Se înșeală deci mult aceia, care vorbesc de oficiul ușor, de libertatea, precum și de plăcerile vieții dela sate a păstorilor de suflete. Să meargă acești glorificatori în vreo comună și să însoțească pe păstorii de suflete prin un glod nespuns de mare într'un timp nefavorabil de toamnă, sau primăvară, când nici cănele să nu-l scoți din casă, și sunt siguri că altă dată păstorii de suflete nu vor mai avea însoțitori.

Da, întradevăr, este grea această misiune. Dar să ne aducem aminte de Păstorul cel mai mare, de Iisus Hristos, cât a trebuit el să sufere. Dacă El a suferit, atunci și urmașii săi vor suferi, căci niciodată nu este sluga mai mare decât stăpânul, și nici ucenicul decât învățătorul. Cu toate acestea, păstorii își împlinesc chemarea, veghiând turma încredințată lor, de multe ori ignorați fiind, de cei de sus. Care poate fi cauza ignorării? Poate pentru că astăzi această carieră o îmbrățișează, de obicei, numai cei umiliți: copiii satelor noastre?

Dar nu deserați! Mergeți înainte! Pentru că cei din urmă, vor fi odată cei dintâi!

Prof. A. Buzdug

Duminea Ortodoxiei în capitala Ardealului.

Duminea ortodoxiei, sărbătoarea biruinței cultului icoanelor, anul acesta s'a serbat în toată țara cu un fast deosebit, având și semnificația de „sărbătoare a împăcării“. La Cluj Sf. Liturghie a fost oficiată de P. S. Episcop Nicolae Colan, înconjurat de un sobor de preoți. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Păr. A. Scurtu. În timpul Sf. Liturghii, a fost hironit preot tânărul absolvent de teologie Vasile Truția. La sfârșitul Sf. Liturghii, în fața unui număr imens de credincioși, Păr. Dr. Vasile Sava citește Pastorală I. P. S.

Sale Patriarhului Miron I, iar P. S. Sa citește rugăciunea formulată de Sf. Sinod, pentru deslegarea jurământelor politice.

Dela catedrală credincioșii s'au îndreptat spre Teatrul Național, unde în fața unui public foarte numeros, P. S. Sa a conferențiat despre „Opera caritativă a primelor veacuri creștine“.

La ridicarea cortinei, corul Academiei Teologice, condus de d-l Dr. V. Petrașcu intonează artistic „Cerurile spun“ de Vorobchievici, iar la apariția P. S. Sale cântă „Pre Stăpânul și Arhiereul nostru“.

P. S. Episcop își începe măiastra conferință, arătând semnificația Duminicii ortodoxiei, a restabilirii cultului icoanelor (despre care vorbise anul trecut). Cultul icoanelor ca și întreaga doctrină a bisericii primare, e păstrat cu sfințenie, în forma genuină în ortodoxie. Concepția creștină aduce în lume o ordine nouă. Morala creștină, a cărei superioritate o recunosc chiar și unii necredincioși, spre deosebire de doctrinele antichității, aduce învățături sublimе: „Iubește pe Dumnezeu din toată inima ta“. „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși“. Creștinismul apare într-o epocă de acută mizerie umană și de totală recunoaștere a noțiunii de milă și de iubire față de aproa-

pele. Plautus, Cicero, Seneca și alți scriitori spuneau că „numai babele plâng când văd pe săraci“. Dar săracii formau marea majoritate a locuitorilor. La Roma în epoca lui August — după statistica lui Mommsen — erau vreo 500.000 de oameni avizați la ajutorul statului. Dacă statul le făcea uneori vre-un bine, nu-l săvârșea nici din milă, nici din dragoste, ci de frica răscoalei. Cum afirmă un scriitor creștin din veacul al IV. Lactanțiu: „Mila, umanitarismul sunt virtuți creștine“. Mântuitorul e exemplul cel desăvârșit al săvârșirii operelor caritative. Minunile le făcea spre a face o faptă bună, nu de dragul minunii. Apostolii, iar mai târziu episcopii, clerul și credincioșii, căleau pe urmele divinului Mântuitor.

Din numeroasele exemple de caritate a primelor veacuri creștine, P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan scoate două concluzii importante:

1. Opera de caritate a primelor veacuri creștine a fost rodul dragostei și a milei creștine (nu au rezultat din constrângere).

2. Operele caritative de azi (din inițiativa statului sau a particularilor) sunt inspirate din opera caritativă a primelor veacuri.

I. E. N.

PREOTUL ȘI STRĂJERIA

Izvorul tuturor bunurilor spirituale este Mântuitorul Iisus Hristos. El ne-a adus solia cerească pentru îndreptarea oamenilor și mântuirea sufletelor. Iisus nu numai a tămăduit boalele oamenilor, ci a răspândit învățătura creștină pentru toate popoarele din lume.

Intreg tezaurul creștin, l-a dat moștenire apostolilor săi și prin ei nouă, preoților, ca sămânța evangheliei să fie răspândită în întreaga lume. Tot așa nici misiunea preotului nu poate fi încercuită sau limitată la o singură categorie sau vârstă a oamenilor; nici chiar zăvorâtă între cei patru pereți ale locașurilor dumne-

zeiești, ci activitatea preotului trebuie să aibă răsunet în toate instituțiile noastre de educație culturală și de prosperitate națională, pentru a împlini porunca sf. apostol Pavel: „tuturor toate“. Nici un nou așezământ național, născut dintr'o înaltă inspirație și purtare de grijă a celor mai mari, cari veghează asupra noastră, nu poate fi lipsit de sfatul înțelept al preotului și de învățătura divină a Evangheliei. Duhul lui Hristos trebuie să străbată chiar și până în fundul temnițelor pentru a consola pe cei nenorociți și întemnițați. Atunci cu atât mai vărtos nu va fi știrbită demnitatea preotului, stând

în fruntea așezămintelor noi înființate, cum sunt străjeria și premilităria.

Acestea două instituții merg paralele în scopul lor final și cuprind în sânul lor ceea ce avem mai scump sub soare: odraslele noastre tinere și toți fiii neamului nostru românesc. Instrucțiunea fizică de care se vor împărtăși tinerii străjeri, nu pot fi lipsiți nici de educația religioasă cu conținut moral, care nu poate fi împărtășită de nimeni altul afară de preot.

Să cercetăm dacă există vreo incompatibilitate de scop între aceste două instituții, respective între Biserica, care are la baza ei pacea lumii și între străjerie ca așezământ de educație națională, care după opinia publică, inclină mai mult spre războiu. A educa tineretul într'o disciplină programatică și chiar militărească nu înseamnă cătuși de puțin că pregătești pentru ofensivă sau războiu. Disciplină a existat în creștinismul primitiv, deci cu atât mai mult s'ar impune azi, cu deosebire în mijlocul tineretului. Nu există nici o incompatibilitate de țintă între Biserica și străjerie. Că tineretul nu-l putem neglija și nici izola de maica Biserica, ni-l argumentează P. S. Sa Nicolae Colan: „sufletul tineretului e ca răsădul: el închide în sine toate posibilitățile de dezvoltare și rodire. Dar pentru realizarea acestor posibilități, el are nevoie de lumină și căldura unui mediu de viață curată și sănătoasă și de îndrumarea înțeleaptă și plină de iubire a părinților, a Bisericii, a școlii și a tuturor instituțiilor chemate să-și dea contribuția la marea operă de zidire sufletească a neamului“. (Viața Ilustrată 1 Mai 1937).

Sufletul expansiv al tineretului nu se mulțumește cu o cultură la suprafață și îngrădită, ci sufletul lui dornic după idei și idealuri sublimе pe care le oferă numai sf. Scriptură. Tineretul organizat între cadrele străjeriei și a premilităriei este o binefacere din partea Statului, fiindcă nu este un păcat strigător la cer ca a-

cela când neglijezi tineretul dornic de idealuri sublimе. Și dacă este adevărată observațiunea d-lui profesor Nichifor Crainic, că: „Nu e tineret sub soare mai abandonat propriei sale soarte ca tineretul nostru românesc“, atunci cu atât mai vărtos trebuie să ne ațintim privirea asupra lui. În cartea: „Puncte cardinale în haos“, pag. 8, spune: „că intradevăr tinerii de azi dintre 18 și 30 ani n'au avut copilărie. Ei au deschis ochii pe lume în bubuitul tunurilor. Și fragezimea pruncii le-a vestejit-o arsura mizeriei a haosului de după războiu“. Pentru un astfel de tineret Biserica trebuie să ocupe primul loc în educația lui. De altfel nici Sf. Scriptură nu este străină de problema educației tineretului, precum spune Luca 1, 17: „să întoarcem inimile părinților spre copii și pe cei răzvrățiți la înțelepciunea dreptilor, întocmind Domnului un popor pregătit“. Deci și lui Dumnezeu îi place de un popor pregătit, nu numai cu armele de războiu, dar pregătit, deosebi, cu armele spirituale și precum susține ap. Pavel: „îmbrăcați-vă cu toate armele Duhului“ etc. Preotul să-și fină de sfânta datorie de a propaga pe lângă principiile evanghelice chiar și Naționalismul, care are temei în sf. Scriptură la Fapt. ap. 17, 26: „El (Dumnezeu) a făcut dintr'un sânge întregul neam al oamenilor, ca să locuiască peste toată suprafața pământului și a așezat de mai înainte vremurile și hotarele așezării lor“. Deci naționalismul e un corelat al creștinismului, e un patrimoniu divin, pe care străjerii sunt datori, prin harul lui Dumnezeu, care lucrează prin facultățile lor sufletești să'l adâncească și să'l întărească în inimile lor“ (Evrei 18 a).

Deci harul lui Dumnezeu îl imploară preotul în sufletele străjerilor și al premilitarilor, iată rolul preotului în fruntea acestor instituții de o înaltă educație și cultură națională. Faptul că preotul ocupă locul de frunte în educația tineretului în cadrele străjeriei, este spre întărirea și în folosul Bisericii, precum spune

FOILETON

Sfințenia se cucerește.

Greșim când ne închipuim, că sfinții, cari au împodobit epocile de aur ale Bisericii creștine, cari au luptat pentru triumful ei în lume, jefindu-se chiar, au fost sfinți încă din leagăn. Sfântul nu se naște, ci se formează. Sfințenia nu este un dar, ci se dobândește prin colaborarea darului divin, cu puterile sufletești ale omului. Singur darul nu mână pașii cuiva pe drumul cel îngust, pe poarta cea strâmtă a vieții, împotriva voinții individuale. Până au devenit apostolii sfinți, prin câte prefaceri interne, prin câte lupte și abnegații au trecut. Spre exemplu Pavel. La început este un prigonitor al creștinismului, un fariseu zelos, mândru de originea, cultura și misiunea sa. În drum spre Damasc se întâmplă minunea. De acum începe marea luptă a noiei sale deveniri.

3 Ani în pustiul arabic, rupând orice legătură cu lumea externă, zi de zi înfrânându-și glasul sângelui, pornirea etății, porunca culturii primite; învingându-se pe sine, clădește la omul cel

nou, la sfântul de mai târziu. E ușor a spune: din Saul a devenit Pavel, din aprigul prigonitor al creștinismului, un harnic propovăduitor și apărător al lui. Dar cine poate pătrunde cu mintea întreg adâncul luptelor sufletești prin cari Saul moare, renăscând în Pavel? Saul nu este mercenarul plătit, care-și schimbă stăpânul după mărimea soldei oferite. El nu trece dintr'o tabără în cealaltă, indiferent stăpânul căruia slujește, urmărind exclusiv interesele sale personale. E omul conștient de fiecare pas al vieții sale, activează din convingeri rigurose controlate. Se identifică cu misiunea ce-o îndeplinește, fie ca Saul în serviciul ideilor iudaismului fariseic, fie ca Pavel în serviciul lui Hristos. În atari împrejurări trecerea este împreună cu nebănuite greutăți interne. Pe toate le-a învins printr'o puternică voință de a deveni omul cel nou, preconizat de divina chemare din drumul Damascului.

Un al doilea exemplu tot atât de mareț îl avem în Petru. Ce este el în momentul când îl cunoaște pe Mântuitorul? Un pescar galileean, cu nimic deosebit de atâți confrăți ai săi. Nici mai cult, nici mai inteligent, nici mai bun decât ei.

Prin câte etape de prefacere internă trece în tovărășia Mântuitorului, până ce binemerită numele de Petru? Câtă putere de muncă n'a trebuit să depună ca să devină sfânt? Adesea îl vedem șovăind, lăsându-se ademenit de glasul omului celui vechiu, care perzista în el, pentruca apoi să revină apropiindu-se cu și mai multă dragoste și căldură de învățătorul lumii. Au nu-l apostrofează Iisus cu cuvintele: „du-te dela mine satano?“ Deși trei ani neconținut a stat sub influința binefăcătoare a personalității lui Iisus, în curtea arhiereului e atât de slab, încât se lapadă de el. Abia după aceasta ultimă încercare Petru devine apostolul sfânt, gata oricând a se jertfi pentru Hristos, propovăduitorul neînficat al creștinismului, fascinatorul mulțimilor, cari aleargă cu miile să se boteze.

Alături de ei toți ceilalți apostoli și ucenici, toți creștinii cari au binemeritat distincția de sfinți, au trecut prin acea refacere internă, murind păcatului și viind pentru Hristos. O asemenea prefacere nu este o minune, care se petrece în afară de conlucrarea individuală, ci își are motivarea ei psihologică. Mai bine rezultă această motivare din

I. Prea Sfinția Sa Dr. Miron Cristea în conferința: „Biserica și problemele sociale de azi“, pag. 29, „aceasta pleiadă de tineri se va respira mâine în toate unghiurile țării și asemenea aluatului care dospesce multă frământătură, ea va aduce cu sine pretutindeni învățături folositoare, deprinderi sănătoase, care vor întări sufletele și vor face zid primejdiei.“ Este adevărat că mare primejdie sapă azi sufletul tineretului, dar putem spune că întreg neamul românesc este ținta mai multor curente subversive, contra cărora e necesar să se deslănțuie o adevărată ofensivă, cu deosebire contra imoralității, pornografiei, înjurăturilor și a celorlalte obiceiuri urâte, cari fără concursul preotului nu se pot distruge, precum bine spune Arhim. Dr. Iuliu Scriban: „Orice luminare, decât cea prin Biserică este, cum s'a văzut, mult mai neputincioasă, decât cea pe care Biserica o poate aduce și rămâne astfel hotărând, că ea are în mână cheia de aur pentru luminarea poporului“. Deci nici un păcat nu vom săvârși noi preoții, dacă ne vom angaja în această luptă de purificare a conștiințelor tinere și să purcedem în contra tuturor relelor cari destramă sufletul tineretului încadrat în străjerie. Să canalizăm pornirile și entuziasmul tineresc pe calea evangheliei și cuvântul înflăcător să nu

lipsească cu nici o ocazie, unde tineretul își îndeplinește datoria, ca așa să putem exclama împreună cu ap. Pavel: „lupta cea bună am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. „De acum mă așteaptă cununa unei vieți sfinte, pe care ni-o va da Domnul cel drept“. II, Timotei 3, 7.

Ultimul cuvânt în aceasta subtilă problemă a educației tineretului și-l are însuș urzitorul și autorul care este M. S. Regele Carol, și într-o convorbire cu un ziarist vienez a spus următoarele: „organizarea străjerilor cuprinde toată generația tânără a țării. Participarea este obligatorie. Scopul ei este educația cetățenească și morală, precum și oțelirea corpului. Ea este o organizație apostolică cu scopul de a despoliticianiza tineretul. Voim să ferim tineretul de politica de partid tocmai în anii cei mai de seamă ai dezvoltării lui. Fărărimțarea tineretului în partide este o nenorocire“.

Iată deci misiunea preotului în aceasta instituție proaspăt înființată, care conglăsuște întru toate și cu scopul Bisericii, adică: „Mântuirea“ în fața primejdiei. Și ca un preot să-și împlinească misiunea sa, atunci trebuie să se conducă de trinitatea acestei deize care pretinde: *Muncă, ordine și disciplină*.

Pr. V. ȘEULEANU

Problemele religioase ale județului Cluj.

Principiile fundamentale ale Constituției din 20 Februarie 1938, pun o seamă de probleme noi pentru Biserica ortodoxă. Credința și adevărurile religioase apar înaintea opiniei publice a României Mari într-o lumină înviorătoare și acest fapt constituie, fără îndoială, un îndreptar atât de important pentru activitatea organelor bisericești, încât nici Biserica învățătoare, nici credincioșii nu-l pot nesocoti. De aceea se impune ca credincioșii să cunoască precis anumite dispozițiuni ce n'au prea fost respectate până acum.

Preoții ortodocși români din pro-

topopiatul Clujului s'au întrunit spre acest scop într-o conferință pastorală, în ziua de 10 Martie a. c. sub conducerea protopopului N. Vasii și discutând amănunțit chestiunile de natură religioasă ce interesează credincioșii din parohiile lor ortodoxe au stabilit următoarele:

1. Obligatorietatea căsătoriei religioase.

Constituția dispune că toți ortodocșii sunt obligați să se căsătorească nu numai la oficiul stării civile ci și la biserica parohiei respective. Căsă-

torie numai civilă nu este validă și ea, ca să-și producă efectul legal, va trebui să fie urmată, în cel mult 8 zile, de cununia religioasă. Copiii născuți dintr-o căsătorie ce a rămas numai civilă, nu vor fi considerați legitimi și de aceea parohii din protopiat vor verifica cu prilejul botezului copilului și actul de căsătorie religioasă a părinților lui.

În vederea administrării tainei cununii religioase credincioșii din parohiile protopopiatului Cluj vor observa următoarele dispozițiuni:

a) mirii se vor prezenta în persoană la oficial parohial al parohiei de care aparțin, cu 14 zile înainte de căsătorie, pentru a se putea face vestirile obligatorii în biserică, b) mirii sunt obligați să se mărturisească și cuminice înainte de căsătorie religioasă, c) amândoi mirii trebuie să fie ortodocși, d) cununia religioasă se poate face numai în biserică și deodată cu logodna religioasă care canoniceste este echivalentă cu căsătoria. Aceste dispozițiuni sunt obligatorii atât în parohiile Cluj cât și în cele rurale și preoții sunt responsabili de îndeplinirea cerințelor canonice și legale.

Preoții stabilind aceste măsuri și-au exprimat credința că astfel solemnitatea cununii religioase se va bucura de o altă considerație din partea oamenilor care până acum nu au respectat decât de formă taina nunții.

2. Cultul morților.

Preoțimea a constatat că sub influența cultelor străine, străvechile noastre slujbe religioase pentru morți și obiceiurile împreunate cu aceste slujbe sunt tot mai puțin ținute în seamă. Nu se mai face pomenirea morților, nu se mai fac parastase, dar în schimb îndeosebi în Cluj, la ziua morților ungarilor din 1 Noembrie, toate mormintele românești sunt împodobite cu flori și lumânări. O sărbătoare religioasă străină a fost acceptată pentru cultul morților de către fiii Bisericii ortodoxe, în timp ce aceiași Români își neglijează săr-

bătorile strămoșești și cu adânc înfeles creștinesc.

Și în aceasta privință preoțimea întrunită Joi în Cluj, a ținut să afirme unele postulate care fiind de interes național obșteșc va trebui să stârneasce convenita înțelegere a tuturor Românilor. Astfel s'a hotărât să se dea cea mai mare îngrijire cimitirelor, care unde numai se poate trebuie să fie confesionale ortodoxe. Mormintele să fie prevăzute numai cu monumente în semnul Crucii și să fie întreținute în ordine și împodobite cu flori. Pentru cinstirea memoriei morților în cele cinci Sămbete din Postul Paștilor se vor face regulat slujbele religioase prescrise, iar credincioșii să fie îndemnați să participe.

Ultima din aceste Sămbete, adică a lui Lazar dinaintea Floriilor va fi în mod special închinată morților, când după amiază, după slujba Vecerniei, pretutindeni se va face procesiunea dela biserică la cimitir, unde se va sluji parastas pentru toți morții.

În satele noastre neinfluențate de curente străine ziua aceasta și acum e o mare și inegalabilă zi de sărbătoare închinată celor ce se bucură de vecinică odihnă și iată de ce trebuie să se înoade din nou firul tradiției întrerupt mai ales la orașe și în special în Cluj.

3. Treccerile religioase.

În privința aceasta se știe că sunt diferite dispozițiuni și bisericești și de ale Statului. Numărul treccerilor și revenirilor la Biserica ortodoxă e tot mai însemnat sub raport numeric. Biserica strămoșească se bucură mult de aceste trecceri în privința cărora ea nu exercită decât autoritatea adevărului vecinic propovăduit de ea. Biserica constată însă că Statul prin legile sale a reglementat numai forma treccerilor, dar fondul acestei probleme de mare însemnătate pentru neamul nostru a rămas deplin nerezolvat. Aderenții religioși, trecuți numai după actele de stare civilă, neintrând cu sufletul în organismul

transformarea unor dușmani ai creștinismului în sfinți creștini. La temeiul acestei transformări stă convingerea superiorității doctrinei creștine, convingerea în puterea darurilor măntuitoare pe cari le revarsă asupra sufletului omenesc. Convingerea însă, nu este dată de-a gata omului, nu este o minune a harului, ci se încheagă pe încetul din observări și date, pe cari avem să le culegem cu stăruință. Pe temelia convingerii creștine se clădește viața de sfințenie. Sfinții părinți și marii ierarhi sfinți ai bisericii, sunt tot atâtea exemple de cuceritori ai sfințeniei. Prin muncă și har, la convingeri creștine; prin muncă și har din convingere, la viața de sfințenie.

Măntuitorul chemându-ne la sfințenie, nu ne cheamă la inactivitate și indiferență față de lumea în care trăim, ci la muncă. Deși jugul lui este mai dulce, mai ușor, decât jugul pe care ni l-a impus Satana, este totuși jug. Atât pe sfinții cari au populat împărăția lui de pe pământ în decursul veacurilor, cât și pe noi, cari năzuim după această desăvârșire, ne trimite la strădania deosebite, căci numai prin ele viața noastră se purifică și strălucește, precum aurul curățit în foc.

E greșit a crede că sfințenia vine dela sine, sau că împrejurările are să creieze sfinți.

Cetind viețile sfinților prea puțin punem la suflet exemplul ce se desprind din ele; prea puțin ne pătrundem de amărăciunile și suferințele pe cari le-au îndurat. Nădăjduim a dobândi prin comoditate, convingerea plătită de ei cu prețul celor mai grele suferințe.

„Asceza unei vieți retrase, nu este sfințenie, ci cel mult filosofia unei vieți comode, sau filosofia vieții oamenilor buni“ (A. M. Weisz „Die Philosophie der Vollkommenheit“ vol. V. ed. 4, p. 257.)

Înțelepciunea lumii propovăduită cu mult zor de cei neputincioși și falși în fața idealului creștin, consideră nebuni, pe toți câți au încercat să-l realizeze. Aduc atâtea argumente pentru sprijinirea tezei lor. Este nelogic zic ei, a crede că cineva s'a putut ridica până la culmea lepădării de sine. În practica vieții nu pot fi realizate principii, cari abia pot fi inchipuite. Realizarea acestora ar însemna nimicirea propriei noastre naturi, desființarea spiritului, care natural domină în lume.

Astfel poate vorbi numai înțelepciunea cărnii,

care prețuește mai mult trupul decât sufletul; viața pământească, decât viața eternă; lumea cu chipul ei actual, decât lumea cea nouă, lumea idealului creștin.

Fără îndoială în calea desăvârșirii noastre stau multe greutăți. A da înapoi înainte de a da piept cu ele înseamnă lașitate. Nu poate fi câștigată o învingere cu o oaste în care a pătruns teama în fața adversarului. Nu putem deveni sfinți dacă ne temem de piedecile din fața sfințeniei. Nici n'avem motiv să ne temem. Ele ne sunt cunoscut, ele pot fi învinse, au fost de atâteaori învinse. Sunt: păcătoșenia naturii noastre; lumea înconjurătoare, cu ademenirile ei; spiritul vremii pecetluit de profundă imoralitate.

Au fost învinse de mii și mii de semeni ai noștri, cu nimic mai curajoși, sau mai dotați decât noi. Tot ce-au avut, a fost convingerea în desăvârșirea idealului creștin, voința și tăria de a-l realiza. Nu sunt acestea calități supraomenești. Le avem, le putem câștiga, e destul să le îndrumăm și să le punem la contribuție în serviciul celei mai de folos și umane cauze.

Prof. L. G. MUNTEANU

bisericesc, nu se adaptează tradițiilor noastre religioase, practicilor noastre culturale și fiindcă la noi Biserica și Neamul sunt una, nefiind nici ortodocși veritabili nu sunt nici Români adevărați. Intelectualii trebuie să fie în curat cu acest lucru în deosebi.

Preoțimea cunoscând aceste lucruri hotărăște deci să declare că nu va recunoaște validă, din punct de vedere bisericesc, nici o trecere care, după îndeplinirea formelor legale, nu va fi declarată de însăși persoana trecută la oficiul parohial respectiv și dacă aceasta persoană nu este primită în Biserică după prevederile noastre canonice. Puterea executivă însăși a Statului este rugată să modifice legea cultelor în acest sens. Căci este inadmisibil să se perpetueze cazurile în care d. ex. mozaicii trecuți la oficiul stării civile să se bucure de acte de stare civilă ca ortodocși, câtă vreme ei n'au fost botezați și n'au călcat vreodată pragul unei biserici ortodoxe.

4. Organizarea sectelor.

De un timp încoace în jurnalele locale și din capitală apar felurite statistici privitoare la sectele din județul Cluj. În privința aceasta preoțimea protopopiatului a ținut să releve câteva fapte reale. Mai înainte de toate se exagerează și numărul sectarilor și valoarea lor etică. Ju-

dețul Cluj are sectari, dar 90 la sută din ei sunt minoritari, iar în ce privește restul nici unul dintre ortodocșii din protopopiat nu reprezintă o valoare morală ce s'ar putea lua în seamă. Evident e păcat de ori ce om apucat pe calea rătăcirii. Tocmai de aceea preoțimea socotește că libertatea de organizare dată sau redată sectarilor și facilitarea propagandei de către persoane sectare minoritare în comune curat românești este o crimă contra Neamului însuși și nu o simplă inadvertență față de Biserică. Din acest motiv preoțimea cere cu toată insistența anularea oricărei autorizațiuni dată sectelor de a-se organiza pe teritoriul comunelor românești.

Iată câteva probleme luate în desbaterea conferinței preoților din protopopiatul Clujului și fără îndoială aplicarea hotărârilor luate îi privește în primul rând pe ei ca păstori cu răspundere în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Dar nu mai puțin răsunet trebuie să aibă acțiunea lor și în conștiința credincioșilor pe care îi conduc duhovnicește.

Și revirimentul religios și național își va arăta toate roadele bune abia atunci când colaborarea religioasă dintre preot și credincios se va întâlni acum, ca și în trecut, pe toate tărâmurile vieții noastre naționale și sociale.

Grădinile parohiale.

Privind grădinile noastre parohiale, trebuie să recunoaștem, că cele mai multe se găsesc într'o situație nemulțumitoare.

Astăzi, ca și în trecut, grădinile parohiale sunt pline de spini și mărarci, fără nici o împărțire estetică și fără o exploatare rațională, ba chiar fără garduri. Multe din ele sunt pășuni fără plată a tuturora. Și mai ales în timpul vacanțelor parohiale. Și din acest motiv preotul este într'o continuă ceartă cu vecinii și cu alții, cari adeseori degenerază în procese, treceri la alte confesiuni etc., cari toate îl pun pe preot într'o postură neplăcută, scăzându-i prestigiul și autoritatea, prin provocările ce i-se fac.

Da, preotul își are partea lui de răspundere în buna îngrijire a bunurilor ce sunt în folosința lui. Dar epitropia parohială nu are nici o datorie? Ba da. Ea este chemată la o conlucrare strânsă cu preotul, între cari nu e permis să fie neînțelegeri niciodată.

Deci preotul care are o menire atât de sublimă de a duce sufletele spre mântuire și de a fi deschizător de drumuri spre lumină, spre Hristos, trebuie să strălucească în toate cele bune înaintea oamenilor, deci și în cele gospodărești.

De aceia pentruca preotul să nu mai aibă neplăceri și de acest fel și pentruca să putem schimba înfățișarea multora din grădinile noastre parohiale, în grădini de model, cari prin împărțirea și bogățiile lor, să stârnească admirația sătenilor, nici o

palmă de loc să nu rămână neîntrebuințată. Grădina parohială trebuie transformată într'o școală practică de pomărit, stupărit, legumărit, sau unde e cazul chiar și vița de vie, de unde mai ales copii de școală, dar chiar și adulții să poată învăța multe lucruri folositoare.

Și fiindcă preotul nu este sigur de timpul cât va fi uzufructuarul grădinei, deci nu se poate forța ca plantația să se facă din banii lui, cred că ar fi bine ca autoritățile noastre superioare să dispună tuturor epitropiilor parohiale, cari au grădini parohiale corespunzătoare pentru plantări, ca în cursul primăverii să ceară prin oficiile parohiale, dela Camerele de agricultură, județene, altoi de meri, peri, pierseci, nuci, gutui, etc., după sol, cari să se plătească din banii Bisericii. În parohiile mai sărace, se poate face totul prin regie proprie. Unde sunt păduri, de regulă se află meri și peri sălbatici, cari se prind foarte repede și pe cari îi poate altoi chiar și preotul. Unde nu sunt păduri, sămăburii se iau din fructe, apoi se sămănesc în răsadnița și după 2—3 ani se pot altoi.

Iar gardurile unde nu se pot face din scânduri, grădina propriu zisă se poate închide cu gard viu, în special din glădițe. Se poate face și din altceva. Și acestea unde nu se pot procura din localitate, se poate cumpăra sămânța, sau chiar pueții, cari costă de tot puțin.

Nimic mai plăcut, decât o gră-

dină frumoasă și plină de tot felul de pomi fructiferi, încărcăți primăvara de flori în diferite culori și bine-mirositoare, iar vara să privești și să urmărești desvoltarea lor și toamna să-ți dea fructe alese, cari aduc nu numai sănătate, dar și bani în casa preotului.

Apoi în mijlocul grădinei, o stupărie rațională a preotului, care nu

numai că aduce belșug, dar albina este și un sfătuitor al omului. Dela albina omul care urmărește viața lor poate învăța foarte mult. Hărnicia albinei, cruțarea, chibzuința, ordinea, ascultarea, supunerea și felul ei de a se ști face folositoare mulțimei, toate acestea pot constitui un stimulent pentru om.

Pr. IOAN VELȚAN

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. S. Nicolae Colan a plecat Luni, 14 I. c. la ședințele Sf. Sinod, la București, de unde se va întoarce Sâmbătă seara, în 19 I. c.

Iarăși calomni. O cunoscută revistă hebdomaderă englezească *The Christian* a reinceput faimoasele insinuări, că regimul cultelor ar fi periclitat în România. Suntem obișnuți cu astfel de zvonuri și totuși ni se pare curios că adversarii noștri confesionali ori chiar de ordin politic, reușesc a plasa în cercurile protestante din străinătate astfel de inexactități. Din fericire, Revista de mai sus, găsește cu cale să afirme, că revenirea d-lui Iamandi în fruntea Ministerului de Culte, este o garanție că nu se vor face „prea mari presiuni asupra cultelor minoritare“.

În ceea ce ne privește pe noi, întotdeauna ne-am mirat, cum își pot face drumul astfel de ineptii în presa străină. Biserica ortodoxă Română, a fost întotdeauna și se mândrește cu toleranța ei.

Drepturile bisericii ortodoxe germane. Din Berlin se anunță că drepturile acordate bisericii ortodoxe în 1936 se confirmă. E o frumoasă consecvență, de care nu ne putem decât bucura.

O expoziție epocală în Londra. Cu ocazia vizitei, pe care M. Sa Regele o va face probabil în cursul acestei luni în metropola puternicului Imperiu britanic, se va inaugura, într'un somptuos și adevărat decor, o expoziție a satului românesc și a așezămintelor regale de cultură. Aceasta expoziție va reda, pe deoparte, imagine satului model, în devenire, care preocupă în cel mai înalt grad Regalul Ctitor al atâtor inițiative de interes obștesc. Într'adevăr pentru ridicarea nivelului vieții sătești un întreg program de splendide realizări, încununează de pe acum salvatoarea acțiune. Combaterea bolilor sociale, ameliorarea nutriției, generalizarea culturilor intensive, selecționarea semințelor, modernizarea mijloacelor de cultură, introducerea igienei în locuințe și alimentație, ridicarea culturală și economică sub toate aspectele, constituie o reformă, ce se află în curs de desfășurare după mijloace practice dintre cele mai potrivite. Iar latura cealaltă a problemei prezintă un caracter și mai interesant deoarece privește elementul uman, respective omul de mâine, împodobit cu virtuțile, de cari neamul nostru e capabil. E vorba de „Straja Țării“, a cărei activitate în milocul tineretului dă minunate roade pe zi ce trece.

Personalitățile conducătoare lon-

doneze se vor putea convinge, din prilejul proiectatei Expoziții, de marile eforturi depuse în domeniul educativ, ajungând în același timp a cunoaște specificul românesc. Importanța acestui eveniment depășește tot ce s'a putut face până acum ca propagandă peste hotare.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 1803/1938.

Comunicat.

P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu ne încunoștiințează, că în editura Tipografiei Arhidieceșane de acolo a tipărit cartea de mare importanță a părintelui Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teologice „Viața și învățătura Sf. Grigorie Palama.“

Fiind lucrarea de mare valoare științifică și tratând probleme principale pentru viața creștină și mai ales că are darul de a preciza caracterele ortodoxiei față de alte confesiuni creștine într'o serie de puncte principale, o recomandăm călduros în atențiunea preoțimei noastre cu invitarea, să o comande pentru bibliotecile parohiale.

Prețul unui exemplar, formatul mare cu „tratate ale Sf. Grigorie Palama“ este de 165 Lei, iar formatul mic fără aceste tratate este 110 Lei. Se poate comanda și prin Librăria noastră.

Cluj, la 9 Martie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 7/1938.

(11) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh, în parohia *Bălcești*, protopopiatul *Huedin*, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“ din Cluj.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform coalei B.
2. Casă parohială în stare foarte bună cu toate dependențele.
3. Porțiune canonică 15 jugăre (fânaș, pășune, pădăre).
4. Dela fiecare familie o măsură de bucate (grâu, cucuraz, orz, ovăz, cartofi) dela circa 350 familii.
5. Stolele obicinuite.

Concurenții sunt invitați și înainta cererile făcute conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc ort. român din Huedin, împreună cu act de admitere din partea P. S. S. Episcopului nostru, iar cu învoirea prealabilă a protopresbiterului se poate prezenta în parohie pentru a cânta, predica respective a servi sf. Liturghie și a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 8 Ianuarie 1938.

Oficiul parohial ort. român în înțelegere cu Consiliul parohial.

Aurel Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.